AD Wikènt INHOUDSOPGAVE
'Niemand wandelt ongestraft onder palmen' pagina 14+15
Britse kliniek creëert 'ideale man' pagina 16
Honda trekt doek van Civic Sport pagina 17
'Dementie is een gathering storm' pagina 18+19
BlackBerry Passport pagina 20
The Flock krijgt closed-alpha pagina 21
Puzzels, Strip, Eten & Zo pagina 22
Nieuwe update om problemen te verhelpen pagina 23
'Zelflerende' led-lamp pagina 23
IT-column pagina 23
Nicki Minaj best verdienende vrouwelijke hiphopartiest pagina 24
WARWARU
Een bende dieren is nog geen beestenbende — Martie Genger

AD Wikènt is een wekelijkse uitgave van ABCourant NV en wordt als bijlage van de zaterdageditie van het Antilliaans Dagblad verspreid.

ABCourant NV
Prof. Kernkampweg z/n
Willemstad, Tel. 7472200

'Niemand wandelt

Brieven in de archieven van de Fortkerk in Willemstad en de door Anna Abraham gemaakte televisiedocumentaire 'Tropengraf, een West-Indische overlevering' over een jonge Nederlander die in 1913 op de protestantse begraafplaats op Berg Altena begraven werd, brachten Millicent Smeets-Muskus ertoe naar bijzonderheden over deze persoon op zoek te gaan. Zo kwam ze in contact met de families Lens en Lensvelt.

Van een onzer verslaggevers

Het leidde tot de publicatie van het boek 'Niemand wandelt ongestraft onder palmen'. De presentatie vond afgelopen donderdag plaats in Amsterdam, Nederland, met als gastsprekers prof. dr. Wim Rutgers, hoogleraar Caribische literatuur aan de universiteiten van Curaçao en Aruba, Paulien Zeeman-Lens (BA Humans Sciences, MA filosofie VU Amsterdam), mr. Hans Lens, Roald Smeets, MBA London school of Economics en bestuurslid van Guiomar Smeets Foundation. Het eerste exemplaar van het boek zal is overhandigd aan Adriana Esmeijer, directeur van het Prins Bernhard Cultuurfonds.

Er bleek meer materiaal aanwezig te zijn dan oorspronkelijk gedacht; niet alleen over de families Lens en Lensvelt op het Curaçao aan het begin van de vorige eeuw, maar ook over het eiland zelf en de bloeiende Albertina struisvogelfarm (1912-1931) op het landgoed Choloma. Gaandeweg breidde het onderzoek zich uit, zelfs tot ver buiten het eiland.

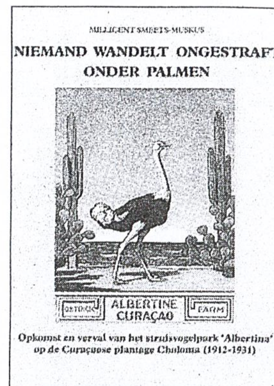
Over de Albertina struisvogelfarm door Millicent Smeets-Muskus

In het boek dat nu het resultaat is van dat uitgebreide onderzoek draait het in feite rond personen uit twee families: de familie Lens en de familie Lensvelt. De namen Theo en Lodewijk Lens en Willem Lensvelt en hun Curaçaose verblijf, leven op het eiland en in de familie voort.

In 1894 ruilde de militair geneesheer dokter Peter Carl Theodoor Lens (1864-1944) zijn standplaats Suriname in voor Curaçao, waar hij zo'n beroemd arts werd dat hem bij zijn vertrek in 1909, na het overlijden van een zoon en de dood van zijn echtgenote Hendrika Lens-Groot, een penning in goud, zilver en brons werd uitgereikt als 'Huldeblijk der Curaçaosche bevolking', vergezeld van enkele lofdichten in het Nederlands en Spaans. In 1985 wijdde de *Encyclopedie van de Nederlandse Antillen* nog een lemma aan deze 'hooggeschatten medicus'.

In 1905 vertrok de broer van dokter Theo Lens, kapitein Lodewijk Lens, naar Curaçao voor het verrichten van cartografische werkzaamheden in samenwerking met J.V.D. Werbata, de naamgever aan de beroemde kaarten van het eiland. Het is deze persoon die op het eiland, samen met zijn vrouw Ida Lens-Bernhard, de Albertina struisvogelfarm in 1912 opzette.

De derde persoon is de jongeman François Willem Lensvelt die in 1912 assistent wordt op de struisvogelfarm en die op 17 augustus 1913 op geheimzinnige wijze komt te overlijden, een gegeven dat in de televisiedocumentaie centraal stond.

De omslag van het boek.

Het eiland kent een rijke geschiedenis van interessante personen en hun wederwaardigheden, een geschiedenis die jammer genoeg meestentijds verloren gaat voor het nageslacht doordat documenten ontbreken. Millicent Smeets-Muskus had het geluk dat haar interesse haar deed stuiten op gegevens in het archief van de Fortkerk en enkele krantenartikelen naar aanleiding van het geheimzinnige overlijden van Wim Lensvelt, dat dokter Lens na zijn repatriëring in de *West-Indische Gids* gepubliceerde lezingen verzorgde over

Speech Wim Rutgers

Wim Rutgers FOTO ANTILLIAANS DAGBLAD

We zijn hier vanmiddag feestelijk bijeen om een bijzonder boek te presenteren. 'Niemand wandelt ongestraft onder palmen'; Opkomst en verval van het struisvogelpark 'Albertina' op de Curaçaose plantage Choloma (1912-1931). 'Niemand wandelt ongestraft onder palmen' is weliswaar geen originele titel, maar wel een titel die heel toepasselijk is. De uitspraak is begin 19e eeuw al gebruikt door Johann Wolfgang von Goethe. Hij had het over de fascinatie van tropische exotica, die eenmaal ervaren, de mens blijvend verandert: niemand wandelt ongestraft onder de palmen: iedereen die eens in de tropen is geweest zal daar altijd heimwee naar hebben. (Die Wahlverwandtschaften II, 7). Dit boek is een verhaal van de familie Lens, over dokter Peter Carl Theodoor Lens (1864-1944) en zijn gezin, over kapitein Lodewijk Lens, zijn vrouw Ida Bernhard en zijn gezin en hun verblijf op het eiland Curaçao. Hun doorzettingsvermogen, hun 'wel' rond de in die tijd zo modieuze struisvogelverenindustrie, maar ook hun 'wee' als de modegril overdrijft. Het was hard en eenzaam werken op de plantage, met weinig winst. In de vorm van brieven, verslagen en in dagboekvorm maken we kennis met hun leven op Curaçao. Op 29 augustus 1928 schrijft Ida Lens-Bernhard in een brief:

„Er liggen dagen van diepe moeheid, tussen de vorige datum en deze, en ook nu kan ik de loden vermoeidheid in al mijn ledematen nauwelijks overwinnen. Altijd weer ben ik van plan: nu ga ik dit of dat doen, ik doe het echter niet. 'Niemand wandelt ongestraft onder de palmen'. Er hangt bij mij ook steeds veel af van mijn geestestoestand. En wat mij zo pijnlijk bedrukt is de zorg om het bedrijf in zijn vertwijfelde en uitzichtloze strijd met de grootindustrie, die zich 'petroleummaatschappij' noemt. Wat kan men doen, hoe de 43 struisvogels voeren, als er geen arbeider te vinden is? Wij, mijn man en ik, kunnen aan het eind van ons bestaan werkelijk en waarachtig zeggen. 'Want ik ben een mens geweest.' En dat betekent: Strijdvaardig zijn."

Dit boek geeft ook een beeld van Curaçao en het wel en wee van dat eiland aan het begin van de vorige eeuw. Zo krijgt een interessante familiegeschiedenis een diepere dimensie in niet alleen een sociaal-maatschappelijke lokale context, maar ook een internationale in de geschiedenis van de verenmode, met haar wijde connecties van Egypte tot Engeland.

Millicent vond materiaal in de archieven van de Fortkerk in Willemstad en koesterde een ideaal om daar een boek van te maken. Ze schreef er zelfs een Engelstalig verhaal over, dat ook in het boek gepubliceerd is. Ze vond in haar enthousiasme op haar speurtocht - die zich tot Zuid-Afrika uitstrekte - veel nieuw materiaal. Samen hebben we dat materiaal geordend in hoofdstukken en een leesbare tekst.

Het komt niet zo vaak voor om zoveel belangwekkend authentiek materiaal aan te treffen waarbij ook nog een spannende geschiedenis als van een detective verbonden is, in relatie tot de geheimzinnige dood van opzichter François Willem Lensvelt.

Dit diepmenselijk historisch document 'Niemand wandelt ongestraft onder palmen' vertolkt een gevoel van nostalgie naar een verblijf op een tropisch eiland in de koloniale tijd, maar ook de teleurstelling van een persoonlijke strijd om het bestaan die verloren werd. Ik feliciteer Millicent dan ook met het mooie resultaat dat we vandaag trots kunnen presenteren.

ongestraft onder palmen'

Een optreden van Henk van Twillert (saxofoon) samen met Tjako van Schie (niet zichtbaar op de foto) behoorde tot het programma.
FOTO'S JOS VAN DER VOET

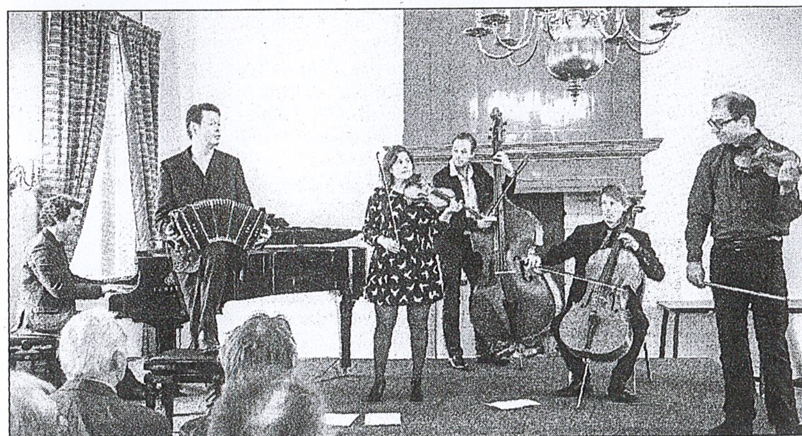

Groepsfoto.

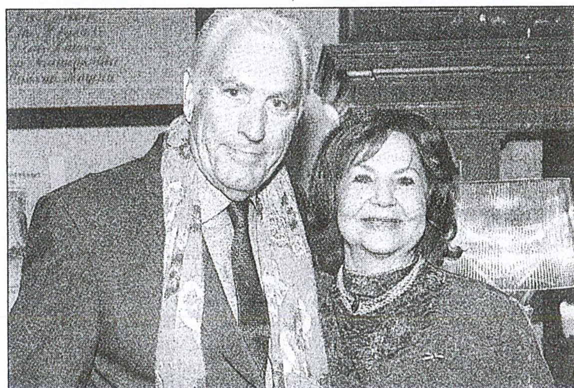
het eiland, dat er correspondentie bewaard is gebleven tussen de plantagedirecteur en de eigenaren in Amsterdam, dat Willem Lensvelt brieven schreef die bewaard zijn, maar vooral omdat Ida Lens-Bernhard tal van persoonlijke brieven en een dagboek heeft nagelaten die door de familie zorgvuldig bewaard zijn, vanuit de gedachte van de schrijfster zelf dat het nuttig zou zijn dit materiaal ooit eens te publiceren. Deze stukken gaan over het wel en wee van de plantage en haar beheerders: „Niemand wandelt ongestraft onder palmen", zoals Ida zelf schreef.

Maar naast deze protagonisten is uiteindelijk het eiland zélf, zoals het was aan het einde van de negentiende en in de eerste decennia van de twintigste eeuw, de echte hoofdpersoon van deze uitgave met de modegrillen van de uitbundige struisvogelveren waarmee de dames pronkten, het traditionele leven op een plantage voor de komst van de olieraffinaderij, de menselijke relaties tussen witte heren en zwarte dienaren, het opkomende toerisme en de grote veranderingen die de Eerste Wereldoorlog ook voor het eiland betekende en die het einde van de struisvogelindustrie inluidde.

Op de uitnodiging van de presentatie schrijft Smeets-Muskus: „Het verheugde mij zeer dat iedereen wilde meewerken aan mijn onderzoek. Ik heb getracht aan de hand van documenten, memoires en interviews een beeld te schetsen van de ongelooflijke dappere en toegewijde personen die de hoofdpersonen vormen in mijn boek. Tevens wil ik de joodse immigranten uit Litouwen in Oudtshoorn noemen die de struisvogelverenindustrie tot een grote succesvolle bloei brachten en wiens nazaten nog altijd daar wonen."

De presentatie in Amsterdam was feestelijk, met ook optredens van de baritons Marco Bakker en Ernst Daniël Smid, de saxofonist Henk van Twillert, de pianist Tjako van Schie, Carel Kraayenhof met zijn bandoneon en pianist Juan Pablo Duarte en Wim Statius Muller. Het boek is opgedragen aan de veel te vroeg overleden dochter Guiomar van de auteur en de opbrengst van de boekenverkoop komt geheel ten goede aan de Guiomar Smeets foundation (www.guiomarsmeetsfoundation.org).

Optreden van Carel Kraayenhof en zijn ensemble.

Samen met Marco Bakker die optrad met Ernst Daniel Smid.

Millicent Smeets-Muskus

Millicent Smeets-Muskus

Millicent Smeets-Muskus woont op Curaçao. Zij zet zich pro-deo in voor het behoud van de muziek en het historisch cultureel erfgoed van Curaçao sinds haar terugkeer naar het eiland in 1976. Ze is voorzitter van het Cultureel Comité Fortkerk en heeft over de jaren al honderden concerten georganiseerd met zowel lokale als bekende internationale artiesten en dichters en schrijvers van Curaçao en Aruba.

Ze is tevens voorzitter van het Cultuur Historisch Fortkerk Museum vanaf 1991.

In 1992 leidde ze koningin Beatrix, prins Claus en hun drie zonen in het pas geopende museum rond (www.fortchurchcuracao.com). Ze zat jaren in het bestuur van onder andere het Curaçaosch Museum, het Prins Bernhard Cultuurfonds Caribisch gebied, Fundashon pa Artista - uitgever van Ocalia schildert Curaçao, was voorzitter van de Innerwheel Curaçao en van 2006 tot heden is ze bestuurslid van de Jan Gerard Palm muziekstichting.

In 2000 nam ze deel aan een zomercursus aan de Humber School for Writers in Toronto, Canada, onder leiding van de bekende Jamaicaanse schrijfster Olive Senior. In 2004 schreef ze samen met de voorzitter van de kerkenraad van de Verenigde Protestantse Gemeente (VPG) het voorwoord van de uitgave 'Ewanhelie di San Mateo', een herdruk in het Papiaments van dominee Conradi uit 1844.

In 2005 werd ze benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. In 2008 was ze als bestuurslid van de Palm Music Foundation nauw betrokken bij het tot stand komen van het pianorecital van dr. R. Rojer met composities van J.G. Palm dat werd aangeboden aan koningin Beatrix. In oktober van hetzelfde jaar organiseerde ze samen met de Nederlandse schrijver Jan Brokken een muzikale reis met 4 Curaçaose pianisten naar Polen in verband met de Poolse vertaling van het boek van Jan Brokken 'Waarom elf Antillianen knielden voor het hart van Chopin'. De film 'De Polenreis' met beelden van concerten opgenomen in Wroclaw, Warschau en Zelazola Wola, het geboortehuis van Chopin, werd in mei 2009 op Curaçao vertoond in Teatro Luna Blou.